

BUTLLETI

DE LA

"Institución Catalana de Historia Natural"

2.ª SÈRIE

::

BARCELONA, OCTUBRE, 1929

::

VOL. IX-NÚM. 7

SECCIÓ OFICIAL

SESSIÓ CIENTÍFICA DEL 3 OCTUBRE DE 1929

Presidència del Dr. Ricardo ZARIQUIEY (fill).

President

Amb assistència dels membres senyors CODINA, CUATRECASAS que actua de Secretari, MAS DE XAXARS, R. P. PUJULÀ, i VILA CORO, el President obra la sessió a les 18 hores, 45 minuts.

COMUNICACIONS VERBALS:

Hoste il·lustre.—El senyor ZARIQUIEY comunica haver acompanyat al senyor Charles ABSOLON, Doctor en Ciències, Professor a l'Universitat Charles de Praga, Conservador del Museu de l'Estat de Moràvia, Brno-

Tchecoslovaquia-Museu de Historia Natural, Zaluž n.º 7, durant el viatge llur a Catalunya, qui proposà el canvi de les publicacions de l'INSTITUCIÓ amb les d'aquell Museu, canvi que s'accepta, i que per altra part, quedarà molt agraït a qui li trameti exemplars d'aquí de fauna cavernícola i ell pel seu costat oferirà una col·lecció cavernícola de tota la fauna de la regió llur per a el Museu.

Presentació de Coleòpters interessants.—El mateix membre presenta el *Bembidion (Principium) punctulatum Lutz* (coloració blava) de Llavorsí (província de Lleida) nou per a la nostra fauna. El senyor MAS DE XAXARS fa circular exemplars de *Harpalus (Ophonus) Xaxarsi* Schaub. n. sp. de Centelles (província de Barcelona) i *Harpalus (Ophonus) cordatus iberiae* Schaub. n. subsp., S. Llorens dels Piteus, Solsona (província de Lleida), S. Hilari Sacalm (província de Girona). Descrits en *Coleopterologisches Centralblatt*, 1 Oktober, 1928, p. 65, i 5 Mai, 1929, p. 181, respectivament.

Nota sobre el modo de distinguir exteriormente el macho del erizo de mar.—El R. P. PUJULA, S. J., comunica que es prácticamente difícil conocer exteriormente si un ejemplar del erizo de mar es macho o hembra, aunque se dice que los prácticos llegan a conocerlo. De ordinario para cerciorarse de esto, precisa abrir el animal, aserrando su caparazón calcáreo por el ecuador, y separando los dos hemisferios, como dos valvas. Tanto el macho como la hembra tienen la glándula genital pentámera o dividida en cinco porciones, como pide su simetría radial: el macho tiene cada una de estas porciones con aspecto de lobulillos o de pequeños quistes, al paso que el ovario presenta un aspecto menudamente granujiento y homogéneo. Pero si alguno dudase aún, podría salir de dudas dando un tijeretazo a la glándula dudosa: si es testículo, saldrá luego un jugo lechoso que es el esperma; de lo contrario, será ovario.

Pero he aquí que este verano se nos ofreció un medio de diagnosticar el animal, relativamente fácil y seguro, pues quedó comprobado repetidas veces. Consiste en lavar con agua dulce los erizos, que se suponen vivos aún. Bien pronto aparece el polo anal cubierto de un líquido lechoso, que, examinado al microscopio, resulta esperma. Así lo vimos cuantas veces hicimos la prueba.

El saber de antemano (antes de abrirlo) de qué sexo es el animal, ahorra desde luego mucho tiempo y no obliga a estropear tanto material para hallar lo que uno desea.

Ictiològica.—Manifesta el senyor ZARIQUEY que a Cadaqués (província de Girona) pescada pels palangres va veure una *Raja clavata* de 0'92 centm. de llarga per 0'60 centm. d'ampla.

Necrologia.—Es dona compte de dugues sensibles pèrdues per la INSTITUCIÓ: la del seu expresident En Arturo BOFILL i POCH membre de desde 1911, naturalista de cos enter, bon ciutadà, sabi y senzill, portá les activitats llurs al estudi de la Naturalesa en general, i particularment, al dels Mol·luscos terrestres i fluviàtils, especialment els ibèrics, dels quals deixa indubtablement la millor col·lecció, que es serva magníficament instal·lada, en el Museu de Ciències Naturals (Biologia) de Barcelona del quin era Conservador de la Secció de Malacologia al finir el 16 de juny a l'edat de 83 anys.

I la del R. P. Bernat NOGUERA, Sch. P., membre de desde 1922, home actiu, afable, bon educador, entusiasta de lo ciència, es dedicà a la Biologia, Geologia i Prehistòria de lo que publicà algun article en la INSTITUCIÓ, finà a mitjans de setembre.

(A. C. S.)

TREBALLS ORIGINALS:

J. B. de AGUILAR-AMAT: De Re Zoológica, II. Un caiman vivo cazado en Barcelona.

J. GINER MARÍ: Fauna Conquiológica Peninsular y Baleárica. Gastrópodos marinos. Fam. *Nassidae* Lamarck.

Exhaurits els assumptes el President alça la sessió a les 19 hores, 50 minuts.

